

her gjælder de almindelige Regler om Forholdet mellem det udbudte Arbejde og Arbejderne; jeg gad dog vide, om det kan nægtes, at Prisen trykkes, naar Arbejdernes Antal forøges i Forhold til det udbudte Arbejde. Hvis man vil nægte dette, saa nægter man de almindelige og første Principer for Omfattningen. Jeg mener altsaa, at, dersom det kunde lykkes at have ethvert Forbud imod at arbejde om Søndagen, da vilde man ikke gøre Noget, som virkelig var til Arbejdernes Bedste, men det vilde være til Bedste for dem, som skulde have Arbejdet udført (Nei! Nei!). Ja, det er ikke nogen ugrundet Betragtning, men det er ganske almindelige og almeengyldige Sætninger, jeg er gaaet ud fra. Jeg paastaar, at de Herrer, som finde det rigtigt, at Arbejdstiden er bleven fastsat til 10 Timer om Dagen for Huusmændene, maae see det samme Bærn for Arbejdsclassen i de Bestemmelser, som ere tagne mod Arbejdet om Søndagen. Arbejderne ville ikke for tjene mere, men komme til at arbejde mere for den samme Løn. Jeg kan efter min fulde Overbeviisning ikke troe Andet, end at, naar Befolkningen virkelig vilde holde Hvile om Søndagen, og de Alle kunde komme overeens derom, at det saa netop vilde være til Arbejdsclassens Lær, idet Arbejderne da vilde faae saa meget mere for deres Arbejde de Sogne dage. Jeg vil blot henvise til Englands Exempel. Jeg troer ikke, at Arbejderne staae sig daarligt i England; jeg troer, at man skal kunne paavise faa Lande, hvor Arbejdsclassen staaer bedre end netop i England. Min her udtalte Anskuelse finder jeg ogsaa bestrykt ved det, der er anført om, at Overtrædelse af Helligdagsanordningen var

mindre under Krigen. Jeg troer netop, at, naar Arbejderen er Herre paa Markedet, saa skeer Overtrædelsen sjældent, men at, naar Arbejdsherren derimod er Herre paa Markedet, da kunne Arbejderne ikke staae imod, da maae de give efter for Arbejdsherrens Forlangende, og at, naar de ellers ville have Arbejde, saa maae de ogsaa rette sig efter dennes Forlangende om, at de skulle arbejde om Søndagen. Min Mening er den, at, idet man her troer at værne om Arbejdet, saa er det om Arbejdsherren, man værner, og derfor har jeg anført disse almindelige Betragtninger, for at befegne den Anskuelse, jeg er gaaet ud fra ved de enkelte Afstemninger, navnlig da jeg paa Grund af Bortreise ikke var tilstede ved første Behandling af denne Sag.

Ordføreren: Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har fremsat endeel, som han selv bemærkede, almindelige Betragtninger. Jeg troer, at der vistnok kun er Faa her i Salen, som ikke ganske tiltræde dem; thi, naar han har fremsat, hvor ønskelig den Tilstand vilde være, hvor Alle vare enige om ikke at arbejde om Søndagen, men om at benytte den som Hviledag, og at der derved vilde fremkomme et Forhold, som vilde være til stor Fordeel for alle Bedkommende, er jeg overbevist om, at Alle ere enige i dette (T s h e r n i n g: Nei, for Gud i Himlens Skyld! jeg er da ikke enig der!); ja, ialfald er sikkert en stor Mængde enig i, at det vilde være ønskelig, om Forholdene dannede sig saaledes, at Bedkommende bleve enige om ikke at arbejde om Søn- og Helligdagene, og at de alligevel kunde have deres Udfomme.